

VERSLUMO ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS IR VERTINIMAS

"Erasmus+" profesinio mokymo strateginių partnerysčių projekto "LEVEL5 sistema verslumo įgūdžių patvirtinimui per interaktyvias mokymosi priemones profesiniame mokyme" – VESVET, Nr. 2018-1-LT01-KA202-047072 sklaida

2021-11-05

Ramunė Vadeikytė

Projekto tikslai

- ❖ skatinti profesinio mokymo besimokančiųjų verslumo kompetencijų ugdymą ir vertinimą praktinėse situacijose
- ❖ ugdyti profesijos mokytojų/praktikos vadovų verslumo mokymo kompetencijas.

Projekto partnerystė- 8 partneriai iš 6 šalių

- ❖ **4 profesnės mokyklos:** koordinatoriai – Profesinio mokymo centras „Žirmūnai“ (Lietuva); EPRALIMA (Portugalija); VSIA Rigas Turisma un radosas industrijas tehnikums (Latvija); Zeynep Mehmet Donmez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Turkija)
- ❖ **2 universitetai:** Vilniaus universitetas (Lietuva); The Nottingham Trent University (Jungtinė Karalystė)
- ❖ **2 privačios institucijos:** IMOTEC – Švietimo ir kultūros mobiliųjų technologijų institutas (Lietuva), Blinc - Blended learning institutions cooperative (Vokietija);

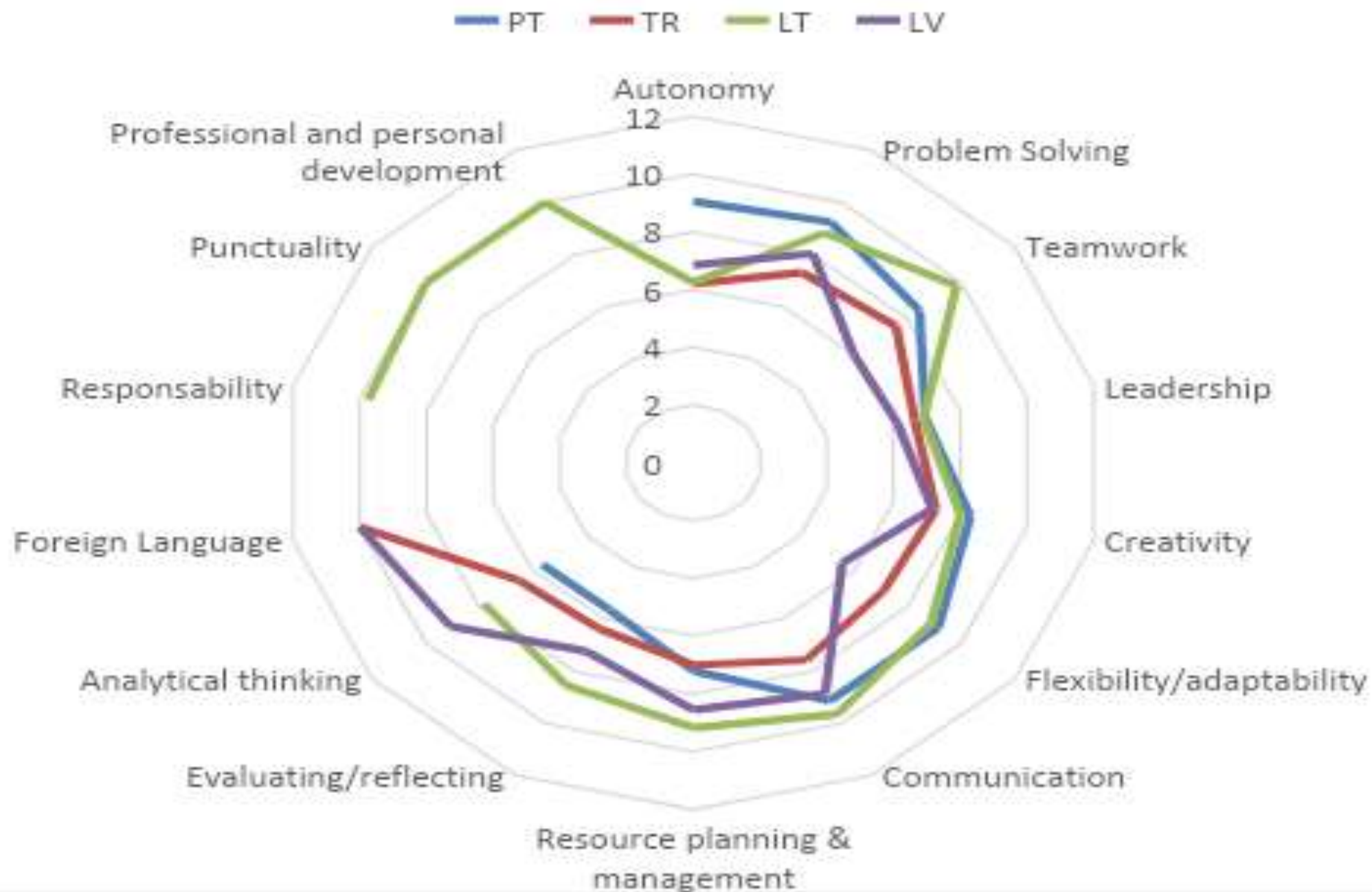
Projekto metu sukurta

- ❖ VESVET e-Platforma
- ❖ VESVET kompetencijų sistema profesinio mokymo mokiniams atliekantiems praktiką
- ❖ Praktinis verslumo kompetencijų ugdymo vadovas maitinimo srityje
- ❖ VESVET animaciniai video
- ❖ VESVET kompiuterinis žaidimas

Darbdavių apklausos analizė

- ❖ Partneriai iš LT, LV, PT, TR apklausė 76 verslo įmones
- ❖ Remiantis gautais rezultatais, 5 pagrindinės kompetencijos yra bendravimas, problemų sprendimas, komandinis darbas, išteklių planavimas ir valdymas bei lankstumas.
- ❖ Verslumo kompetencijų, kaip ir profesinių irgi galima ir reikia mokyti, nebijoti apie jas kalbėti ir vertinti.
- ❖ Tam reikalingas profesinių mokyklų ir verslo glaudus bendradarbiavimas, finansinis palaikymas, mokymo ir vertinimo priemonės.

Sub-competences' preferences by country

Verlumo kompetencijos profesiniame mokyme

- ❖ Verlumas ir iniciatyvumas yra viena iš aštuonių žinių pagrindų grindžiamos Europos pagrindinių kompetencijų ir prioritėtinė ES švietimo politikos tema
- ❖ Nuo 2006 m. Rekomendacijos „Pagrindinės mokymosi visą gyvenimą kompetencijos“ iki 2013 m. „Verlumo 2020“ veiksmų plano Europos piliečių ir įmonių verlumo gebėjimų ugdymas yra ES prioritetas tiek augimui, tiek įtraukčiai.

Veršumas profesinio mokymo mokiniams

- ❖ Veršumas yra kai Jūs veikiate pagal galimybes ir idėjas ir sukuriate vertę kitiems. Sukuriama vertė gali būti finansinė, kultūrinė ar socialinė (FEE-YE, 2011).
- ❖ Veršumas kaip kompetencija:
- ❖ Tai ir individuali, ir kolektyvinė kompetencija, ji taikoma grupėms ir organizacijoms, ne tik individualiems verslininkams.
- ❖ Tai taikoma visoms gyvenimo sritims: asmeniniam tobulėjimui, dalyvavimui visuomenėje, įsitraukimui į darbo rinką kaip darbuotojui ar kaip savarankiškai dirbančiam asmeniui, pradedant ir plėtojant (kultūrinės, socialinės ar komercinės) įmones.

VESVET metodika

- ❖ Kompetencijomis pagrįstas verslumo mokymosi metodas (įskaitant patvirtinimą)
- ❖ Sistema, padedanti planuoti ir patvirtinti praktiniame mokyme, stažuotėse dalyvaujančių profesinio mokymo mokinių verslumo ugdymą

VESVET verslumo subkompetencijos

- ❖ 1. Problemų sprendimas
- ❖ 2. Komandinis darbas (įskaitant kultūrinius skirtumus)
- ❖ 3. Lyderystė
- ❖ 4. Kūrybiškumas (taip pat vizijų vystymas)
- ❖ 5. Lankstumas/gebėjimas prisitaikyti
- ❖ 6. Komunikacija (įskaitant kultūrinius skirtumus)
- ❖ 7. Išteklių planavimas ir valdymas (laiko, informacijos, ...)
- ❖ 8. Vertinimas/reflektavimas
- ❖ 9. Analitinis mąstymas
- ❖ 10. Autonomija (taip pat orientavimasis į tikslą)

Kompetencijos apibrėžimas

- ❖ Pagal CEDEFOP (2008):
  - ❖ Kompetencija yra žinių, įgūdžių ir požiūrio sintezė
  - ❖ Tam tikroje specifinėje situacijoje* ir tam tikra kokybe**.
- * Kontekstas
- ** Lygis (LEVEL)

Į kompetencijas orientuoto mokymosi principai

- ❖ Į poreikį orientuotos temos
- ❖ Atitinkama mokymosi aplinka ir kontekstas
- ❖ Konkretūs iššūkiai ar dilemos
- ❖ Mokymasis patiriant
- ❖ Mokymasis kuriant
- ❖ Mokymasis reflektuojant (formuojantis vertinimas)
- ❖ Mokymasis dalijantis

Atskaitos sistemos

- ❖ LEVEL5 metodo idėja paremta holistine šveicarų pedagogo Johano Heinricho Pestalozzi idėja, kad mokymasis vyksta galva, ranka ir širdimi. Tai reiškia, kad mokymasis yra pažintinių, aktyvių ir emocinių aspektų derinys.
- ❖ Atskaitos sistema yra padalinta į šias tris dimensijas: pažintinę, aktyviają ir emocinę. Šios trys dimensijos yra aprašytos 5 lygmenyse, remiantis Bloomo mokymosi pažangos taksonomija.

LEVEL5 sistema

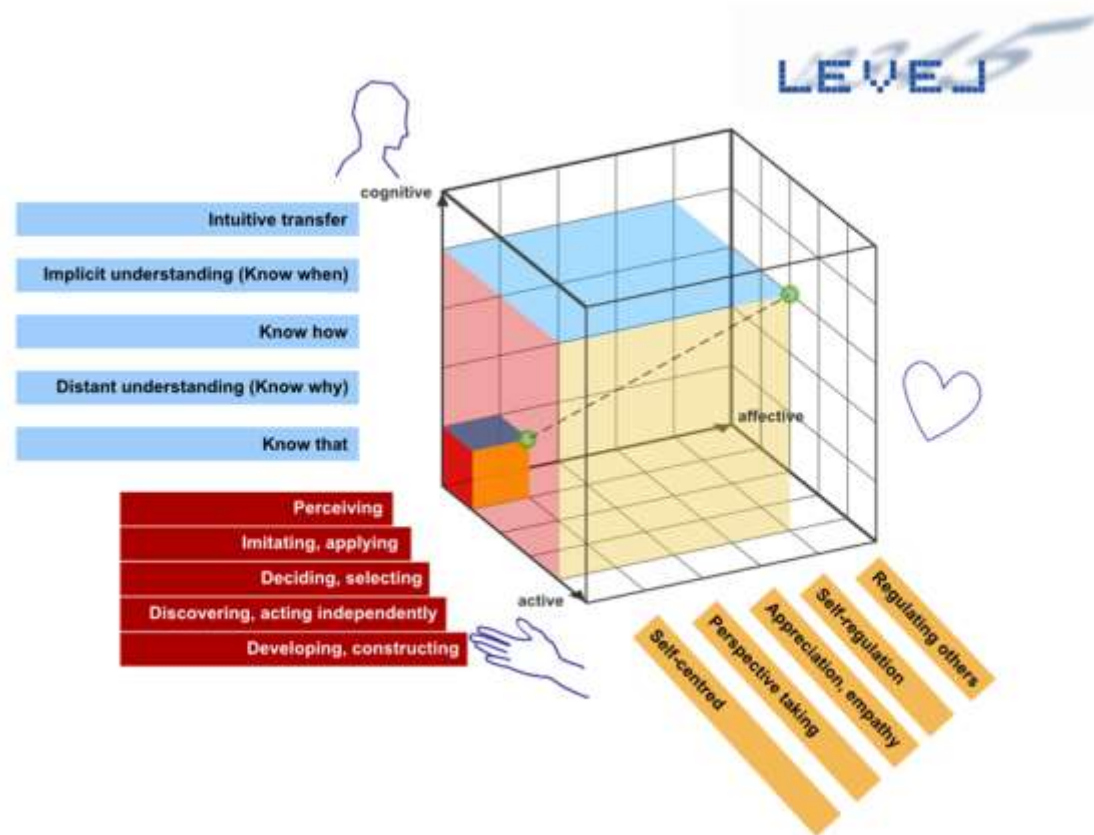
3 dimensions

Level Description

5 levels

L	KNOWLEDGE		SKILLS		ATTITUDES	
	Level Titles	Level description	Level Titles	Level description	Level Titles	Level description
5	Knowing where else (strategic transfer)	Vast theoretical knowledge of communication. Understanding unfamiliar communication styles and knowing how to guide other people to react and communicate appropriately in different situations.	Developing - constructing - transferring	Being able to communicate successfully in an unfamiliar situation. Being able to blend different communication styles and to adapt and transfer them into new contexts. Supporting others to develop their communication competence.	Incorporation	Having internalised virtues of good communication and motivating/inspiring others to reflect about communication and to comprehend other persons' communication in order to create a respectful relationship
4	Knowing when (implicit understanding)	Knowing different communication styles and techniques and how to apply this knowledge in practice, e.g. having awareness of speakers context, reading between the lines, recognising hidden messages etc.	Discovering - acting independently	Being able to apply and understand different communication styles and codes suitable for context and situation. Actively expanding own communication competence by observing, researching and reflecting.	Self-regulation, determination	Being determined to improve and to self-regulate for the sake of the communication and for the respect of others. Staying emotionally balanced in communication and in giving/receiving feedback.
3	Knowing how	Knowing that different people have different communication styles, dependent on their culture, personal background, etc.. Understanding other ways of communication and expression, e.g. non-verbal communication.	Deciding/ selecting	Being able to communicate in a clear fashion with different groups according to their capabilities of understanding. Choosing the right code to react according to the situation. Being able to give and receive feedback to and from others.	Motivation / appreciation	Being motivated to improve own communication competence. Appreciating the virtues of good communication and being open towards other communication styles.
2	Knowing why (distant understanding)	Understanding that the efficiency of communication is dependent on the way to communicate. Knowing why conscious communication is relevant.	Using, imitating	Applying communication codes of peers (e.g. in language and behaviour, using rites), imitating communication styles of others.	Perspective taking	Being curious to improve own communication competence. Being open towards other/new communication styles.
1	Knowing what	Knowing basic ways of communication in order to understand others and to make oneself understood.	Perceiving	Sending and receiving information without special awareness.	Self-orientation	Talking and listening without feeling the need to reflect on communication.

Pažangos vizualizavimas

Vertinimas

- ❖ Vertinimo metodai parenkami pagal kontekstą ir tikslinę grupę:
- ❖ Pvz. interviu, stebėjimas, apklausos, pratimai, grupinės diskusijos...
- ❖ Susijusi VESVET medžiaga:
- ❖ Atskaitos sistemos pasirinktoms kompetencijoms
- ❖ Kompetencijų vertinimo vadovas ir priemonių rinkinys
- ❖ Didaktika
- ❖ Mokymosi moduliai su užduotimis, animacija,
- ❖ ir žaidimai

VESVET E-platforma, video žaidimai, animacija, įsivertinimo įrankis

❖ <http://www.mczirmunai.lt/vesv>

❖ Kviečiame išbandyti ir naudotis!

VERSLUMO ĮGŪDŽIŲ UGDYMAS IR VERTINIMAS

"Erasmus+" profesinio mokymo strateginių partnerysčių projekto "LEVEL5 sistema verslumo įgūdžių patvirtinimui per interaktyvias mokymosi priemones profesiniame mokyme" – VESVET, Nr. 2018-1-LT01-KA202-047072 sklaidos renginys

2021-11-05